

Bussumer Andries Knevel (62) praat over zijn geloof, werk en woonplaats

'Het geloof is geen ticket to heaven'

NAARDEN/BUSSUM - Zondags gaat hij twee keer naar de kerk. En of de hemel er uitziet als Toscane, daar wil hij niet over speculeren. Zeg Andries Knevel en je zegt EO, kerk & samenleving. De 62-jarige Bussumer maakte naam als presentator van talkshows als Het Elfde uur, Knevel & Van den Brink en recent Andries, opgenomen in Naarden. Mensen in het nieuws, met altijd de koppeling naar het geloof. Hij is net terug uit Irak waar hij veel leed heeft gezien tijdens het maken van een documentaire over vluchtelingen. Het bracht zijn geloof niet aan het wankelen. "Ik ben geloviger teruggekomen dan toen ik ging."

door Lisa van Dorp

Andries Knevel stapt het Vestingmuseum binnen waar hij regelmatig te vinden is voor de opnames van 'Andries'. Hij laat zich meteen van zijn kritische kant zien. Op de begroeting 'Alles goed?' gaat hij serieus in. "Nee, niet alles is goed. Dat kan toch ook niet." Ook goedemorgen, de toon is gezet voor een inhoudelijk gesprek.

Je bent theoloog, predikant, journalist, presentator, omroepdirecteur. Wat ben je het meest?

"Spreker. Wanneer ik op een podium sta, heb ik het gevoel dat er iets gebeurt. Ieder mens heeft gaven gekregen en ik denk dat dit mijn gave is. Ik preek en spreek uit mijn hoofd en wil graag iets overbrengen. Dat was op de zondagsschool al zo. Gisteren stond ik in Groningen voor een kerk met 800 studenten. Ik probeer dan aan te sluiten bij hun leefwereld en gebruik elementen uit de retoriek. Dus met emo-momenten erin en een egomoment. Dan ben ik in mijn element."

Wat betekent het geloof voor jou?

"Heb je drie uur? Ik geloof in een God die heel betrokken is bij de wereld. Bij jou, bij mij. God is in de gedaante van Jezus naar de aarde gekomen en gestorven voor onze

ven. In woorden en daden. Dus niet alleen zeggen dat je gelooft, maar het ook waarmaken. Het geloof moet je niet zien als een 'ticket to heaven'. Het geloof zonder

'Het werd een rel. Arie Boomsma moest me verdedigen in DWDD'

zonden en ellende. Dat inspireert mij enorm, ik wil over hem vertellen. Hij is mijn voorbeeld."

Hoe doe je dat praktisch, in het leven van alledag?

"Ik ga op zondag twee keer naar de kerk. De ene keer preek ik zelf, in kerken door het hele land. De andere dienst volg ik met het gezin in Huizen of Amsterdam. Ik sta elke ochtend op en zeg dank u wel tegen God. Dank u wel dat ik er weer mag zijn voor u. Dat is de basis van mijn dag. Ik zoek elke dag naar verbinding met de mensen met wie ik contact heb. Ik zie ze niet als objecten."

Geloof je in het goede van de mens?

"Nee. Ik ben niet zo positief over de mens. Kijk naar die Duitse huisvaders die in de Tweede Wereldoorlog de meest verschrikkelijke dingen hebben gedaan. Dat zit in iedereen; kun jij uitsluiten dat je onder bepaalde omstandigheden niet ook kwaad zou doen? Maar ik ken ontzettend veel goede mensen. Christen of niet-christen."

Als je christen bent, kom je in de hemel?

"Degenen die echt in Jezus gelo-

de werken is dood. Dat is een uitspraak van Jacobus, niet van mij."

Hoe ziet de hemel er uit?

"Dat ga ik niet invullen, dat is speculatie. Ik kan nu wel zeggen: zoals Toscane of de Gooise bossen, maar dat zou een projectie zijn van mijn eigen wensen. Er is een stroming in de theologie die zegt dat we te veel een beeld hebben gecreëerd van de hemel als een plek waar God op een wolk zit en daar ben ik het mee eens. Ik zie een soort vernieuwde aarde voor me, maar hoe die er precies uitziet? Ik laat me verrassen. Ik kijk er wel met verlangen naar uit."

In 2009 nam je bij de EO publiekelijk afstand van het scheppingsgeloof, de overtuiging dat God de aarde in zes dagen heeft geschapen. Waarom?

"Voor een documentaire kwam ik in contact met Amerikaanse wetenschappers aan universiteiten als Harvard die de voorlopige feiten van de evolutie aanvaardden en in God geloofden. Kennelijk kon je overtuigd en vroom christen zijn én in de bigbangtheorie geloven. Dat sprak me zo aan dat ik hun boeken ging lezen. Uiteindelijk heb ik daar in een eigen

boek verslag van gedaan."

"In 2009 tekende ik in een programma een papier dat ik afstand nam het scheppingsgeloof. Dat werd de opening van kranten en journaal: EO verlaat scheppingsgeloof. Maar het had moeten zijn: Knevel verlaat scheppingsgeloof. Het werd een rel. Arie Boomsma moest me verdedigen in DWDD. Overigens geloof ik nog steeds dat God de wereld heeft geschapen, maar aanvaard ik ook dat het heelal inmiddels 13,8 miljard jaar oud is."

Je bent net terug uit Noord-Irak waar je voor de EO documentaires hebt gemaakt over de mensen die op de vlucht zijn voor ISIS. Wat doet die ellende met je geloof in God?

"Wat ik in Erbil gezien heb, is het ergste dat ik ooit heb meegemaakt. Ik ben geloviger teruggekomen dan toen ik ging. Meer dan 200.000 christenen en 600.000 jezidi's zijn op de vlucht gegaan voor de soldaten van ISIS. Ze leven onder erbarmelijke omstandigheden. Wat me het diepste geraakt heeft zijn hun verhalen. Geen

Naarden-Bussum

Andries Knevel woont al 62 jaar in Bussum, maar Naarden voelt eigenlijk meer als zijn hometown. "Ik ben geboren in Naarden, in het Diaconessehuis aan de Amersfoortsestraatweg. Mijn vader is daar vlakbij gestorven. In De Flank, op dezelfde plek als waar mijn drie kinderen geboren zijn. De vader van mijn schoonvader had een

winkel in de Peperstraat. Mijn moeder is in Naarden gestorven. Naarden betekent dus heel veel voor mij." Voor Knevel is de aanstaande fusie Naarden-Bussum heel natuurlijk. Alleen had hij Huizen de logische derde gevonden en niet Muiden. "Die drie gemeentes lopen fysiek in elkaar over. Bij Muiden heb ik geen gevoel."

De kerstgedachte van Andries Knevel: 'Laten we met elkaar afspreken dat 2015 niet weer een jaar wordt waarin kinderen het slachtoffer worden van volwassenen.'

FOTO: BOB AWICK

gezin dat niet een moeder, zusje, nichtje heeft verloren aan ISIS. De ISIS-soldaten doen de meest vreselijke dingen met hen. Ik sprak mevrouw Elias (43) uit Mosul. Zij kreeg de keuze van ISIS: of we schieten je hele familie dood, of je geeft ons een van je dochters. Het werd dochter Christina. Mevrouw Elias was helemaal kapot. Had-den ze ons allemaal maar doodgeschoten, wenst ze nu iedere dag. ISIS verkracht en verhandelt die vrouwen. Sommige vrouwen hadden een mobieltje bij zich. ISIS-soldaten bellen dan alle nummers en zeggen: weet je wat we nu allemaal met je vrouw doen? Die wreedheid is een permanente marteling. Dit is niet eenmalig erg, maar iets dat zich elke dag herhaalt in de hoofden van de vluchtelingen."

Wat doet dat met je geloof?

"Ik zie de ellende, maar ik zie tegelijkertijd ook het goede van God in Irak. In bevlogen artsen en hulpverleners die met zoveel passie 24/7 werken. Ik kan wel blijven

hangen bij het verdriet, maar God vraagt mij om zijn handen en voeten te zijn in deze wereld."

Dus maak je een docu?

"In dit geval maakte ik er vier waarmee de EO geld inzamelt voor een hulpverleningsproject. Het geloof zet mij aan tot naastenliefde."

Stil

Knevel is een makkelijke prater en een kritische luisteraar. Wanneer hij vertelt over Irak, zit hij op het puntje van zijn stoel. Maar bij de vraag wie hij nog wel eens zou willen interviewen, zonder beperkingen (het mag iedereen zijn, dood of levend) valt hij stil. Daar moet hij echt even over nadenken, hoewel het hem stoort dat hij niet meteen antwoord heeft op zo'n 'triviale schoolkrantvraag'. Maar ja, wie je kiest, zegt ook wat over jezelf. "De hele geschiedenis schiet als een soort tombola door mijn hoofd", verontschuldigt Knevel zich voor de stilte die hij laat vallen. Het wordt Calvijn.

Wat zou je hem vragen?

"Zeg Johannes, hoe heb jij kunnen verwerken dat je maar zo kort getrouwd bent geweest? Ik zou met hem zijn menselijke kant willen uitdiepen. Die is nogal onderbelicht. Calvijn trouwde op latere leeftijd met Idelette van Buren. Hij was gek op haar en ze kregen een kind. Maar ze stierf jong."

Terug naar 't Gooi. Je bent opgegroeid in Bussum.

"Ik zat op de Timotheusschool aan de Huurmanlaan. Ik had een ongecompliceerde jeugd, maar ben niet opgegroeid met een voetballende vader. Hij was gemeentebestuurder en had MS. In die tijd was er nog maar weinig bekend over de ziekte. Mijn vader liep eerst met een slepend been en werd steeds slechter. Er kwam een stok, toen een rolstoel. Maar hij hield zijn waardigheid, mede dankzij mijn moeder. Ik prijs mijn ouders achteraf dat ze de wijsheid hebben gehad om de ziekte niet ons leven te laten domineren."

En nu ga je Bussum verlaten.

"Volgend jaar verhuizen we naar Huizen. Mijn vrouw is kunstenaar en zocht een huis met een atelier. Dat was in Naarden en Bussum niet te vinden. In Huizen wel. Het

---

'Wat ik in Erbil gezien heb, is het ergste dat ik ooit heb meegemaakt'

---

wordt moeilijk na 62 jaar. Ik ga ook zeker heimwee krijgen."

Heb je een kerstgedachte voor de Naarders en Bussumers?

"2014 is een slecht jaar geweest voor de kinderen. Sinds de Tweede Wereldoorlog zijn er nog nooit zo veel kindvluchtelingen geweest. Laten we met elkaar afspreken dat 2015 niet weer een jaar wordt waarin kinderen zo het slachtoffer worden van volwassenen."